

BUSINESS DETOX

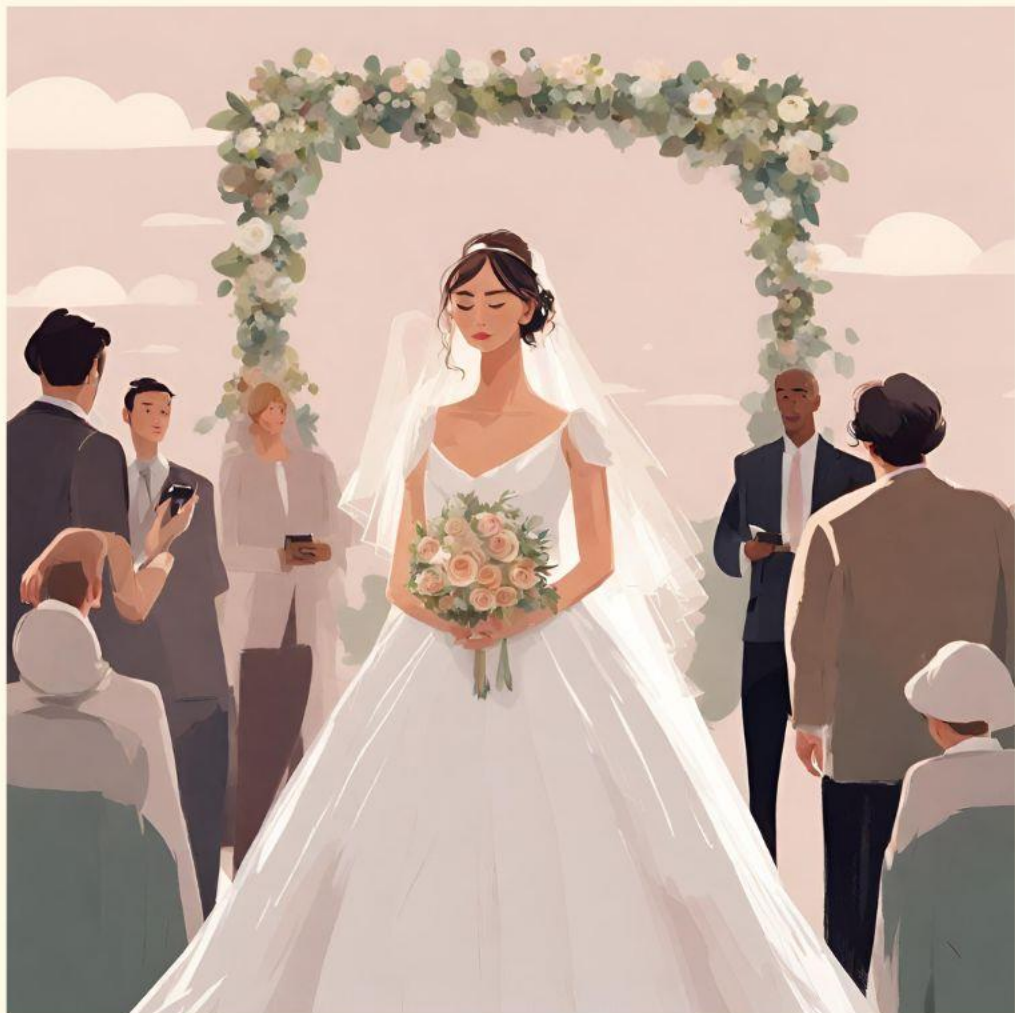
waardekettens zuiveren van misstanden
via due diligence

VMR Themamiddag - Het recht: boost of belemmering voor duurzame handelsketens?

19 maart 2024
door: Janneke Bazelmans

Er was eens ...

Drie dagen later

CSDDD

APPROVED

„De goedkeuring van de anti-wegkijkwet door de lidstaten is een overwinning voor mens en milieu, en een verlies voor cynische lobbyisten. Het is na vijf jaar onderhandelen de hoogste tijd om een grote stap richting de eerlijkere economie van de toekomst te zetten. ”

Europarlementariër Lara Wolters

SOFT LAW- internationale normenkader

UN GUIDING PRINCIPLES BHR (2011)

OESO-RICHTLIJNEN (herzien in 2011 en 2023)

3 pijlers:

1. Duty to protect, respect, fulfill (staten)

2. Responsibility to respect (bedrijven)

3. Access to remedy (slachtoffers)

Due diligence
(gepaste zorgvuldigheid)

mensenrechten

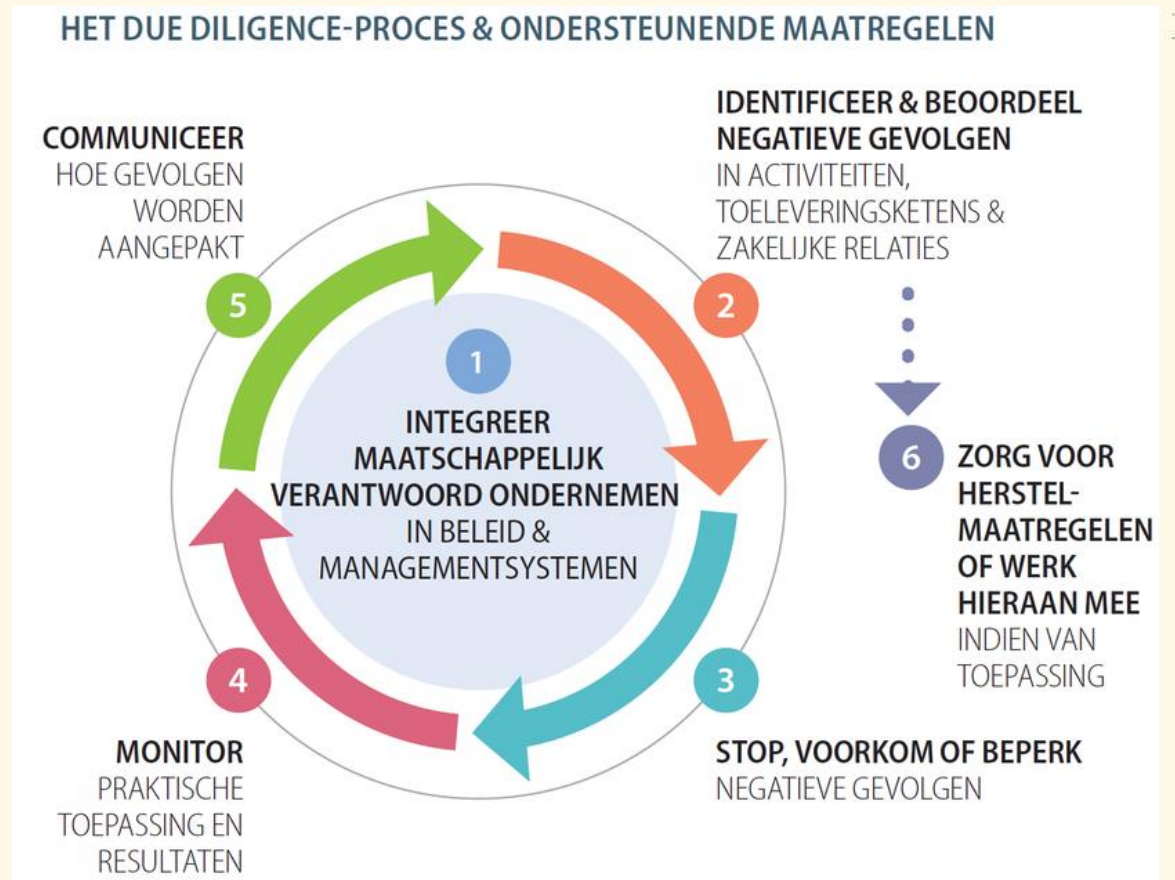

milieu, klimaat, biodiversiteit, ontbossing, dierenwelzijn, vervuiling, werkgelegenheid, arbeidsverhoudingen, corruptiebestrijding, consumentenbelangen, informatieverstrooming, omkoping en afpersing

6 stappenplan

Due diligence is

- een doorlopend proces dat bedrijven helpt risico's op het gebied van mensenrechten en milieu in kaart te brengen en vervolgens te stoppen, te voorkomen of te beperken.
- op risicoanalyse gebaseerd.
- ook het bieden van herstel als er negatieve impacts zijn
- verantwoording afleggen.
- in het hele DD proces betekenisvolle betrokkenheid van stakeholders.

HARD LAW – brede due diligence wetgeving

INTERNATIONAAL	EUROPEES (onderdeel Green Deal)	NATIONAAL- NL
<p>UN BINDING TREATY on business and human rights <i>(sinds 2014 in voorbereiding)</i></p> <p>4^e draft onderhandelingen door UN lidstaten</p>	<p>Corporate Sustainability Due Diligence Directive (CS3D) <i>(sinds 2022 in voorbereiding)</i></p> <p>15 maart '24: Raad voorgestemd april '24: stemming EP</p>	<p>INITIATIEF WETSVOORSTEL <i>Wet verantwoord en duurzaam internationaal ondernemen</i> <i>(sinds 2021 in voorbereiding)</i></p> <p>ingediend Tweede Kamer (CU, GL, SP, Volt, PvdA, D66) – on hold</p>
	<p>Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) <i>(in werking sinds 2024)</i></p> <p><i>opvolger Non-Financial Reporting Directive (NFRD)</i></p>	<p>ANDERE LANDEN wetgeving: oa <i>Frankrijk (2017), Duitsland (2022)</i> in voorbereiding: <i>Noorwegen, België, Oostenrijk, Zuid Korea, Japan en Australië</i></p>

Wat staat er in de CSDDDD?

Waar heeft de Raad mee ingestemd?

Brussels, 15 March 2024
(OR. en)

6145/24

Interinstitutional File:
2022/0051(COD)

DRS 13
SUSTDEV 19
COMPET 117
CODEC 279

NOTE

From:	General Secretariat of the Council
To:	Delegations
No. prev. doc.:	5893/24
Subject:	Proposal for a DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on Corporate Sustainability Due Diligence and amending Directive (EU) 2019/1937 - Letter to the Chair of the JURI Committee of the European Parliament

Following the Permanent Representative Committee meeting on 15 March 2024 which endorsed the final compromise text with a view to agreement, delegations are informed that the Presidency sent the attached letter, together with its Annexes to the Chair of the European Parliament Committee on Legal Affairs (JURI).

Scope bedrijven en inwerkingtreding

EU-bedrijven en moedermaatschappijen van een groep:

1000 450

- ~~500+~~ wn en ~~150+~~ miljoen wereldwijde omzet
- ~~250+~~ wn. en ~~40+~~ miljoen wereldwijde omzet waarvan ~~20+~~ miljoen in **high-risk sectors**:
- ~~a) textiel, leder, kleding, schoeisel en aanverwante producten;~~
~~b) landbouw, bosbouw, visserij, voedingsproducten, en~~
~~c) minerale grondstoffen, metaalproducten, chemische producten;~~
~~d) constructie~~

Niet EU-bedrijven en moedermaatschappijen van een groep met een gelijkwaardige omzet in de EU

- mid 2024: Inwerkingtreding Richtlijn
- mid 2026: Implementatie in nationale wetgeving
- 2027 - 2029: Gefaseerd in werking bedrijven
- herziening (na 6 jr)

Due diligence plicht versus klimaatplan

Due diligenceplicht (art 4)

→ **Mensenrechten en milieu** (zie Annex)

Art 5: Integrating risk-based due diligence into company's **policies** (*OESO stap 1*)

Art 6 + 6a: **Identifying and assessing** actual or potential adverse impacts + **Prioritisation** (*OESO stap 2*)
mbt eigen activiteiten, dochters en business partners in 'chain of activities'

Art 7: **Prevent** potential adverse impacts (*OESO stap 3*)

Art 8: Bringing actual adverse impacts to an **end** (*OESO stap 3*)

Art 8c+9: **Notification** mechanism and **complaints** procedure and remediation (*OESO stap 6*)

Art 10: **Monitoring** (*OESO stap 4*)

Art 11: **Communicating** (*OESO stap 5*)
link naar CSRD (reporting waardeketen)

Art 8d: **Meanful stakeholders engagement**

* Er komen nog guidances, guidelines DD, delegated acts + websites, platforms or portals

Business partners: direct (commercial agreement) or indirect

→ **“Chain of activities”**

- activities of UPSTREAM business partners related to the **production of goods or the provision of services** (*incl design, extraction, sourcing, manufacture, transport, storage and supply*)

- activities of DOWNSTREAM business partners related to the distribution, transport, storage, **disposal of the product** (*excl disposal by consumers*) where the business partners carry out those activities ~~directly or indirectly~~ for the company or on behalf of the company

→ Due diligence verplichting voor alle bedrijven die onder de scope vallen, maar mbt **services** - zoals financial, legal of consultancy-alleen UPSTREAM.

Niet in lijn met OESO Richtlijnen

Due diligence plicht versus **klimaatplan**

Klimaatplan (art 15)

- opstellen en uitvoeren (*'adopt and put into effect'*)
- iedere jaar updaten
- *alle* bedrijven die onder scope vallen (ook financiële instellingen)
- inspanningsverplichting
- verwijzing naar Europese Klimaatwet en CSRD

Beloningsbeleid 1000+ wn

- ~~inspanningen op het gebied van het klimaattransitieplan onderdeel van het (management)beloningsbeleid~~

Criteria plan

- **Business model and strategy in lijn met Parijs Akkoord**
- **Scope 1, 2 en 3 emissies**
- **Absolute emissie reducties**
- **Doelen voor 2030, en tussendoelen iedere 5 jaar tot 2050**

- Beschrijving van soort mitigatiemaatregelen
- Toelichting investeringen en financiering ter uitvoering van het plan
- Beschrijving van de rol van de administratief, management en toezichthoudende instanties met betrekking tot het plan

Handhaving: **bestuursrechtelijk** en civielrechtelijk

Bestuursrechtelijke handhaving (art 18)

→ iedere lidstaat toezichthouder (In NL waarschijnlijk ACM)

- toezicht en handhaving mbt compliance met **due diligence verplichting**.

EN

- op zijn minst de *adoption and design* of a **climate plan**

Bevoegdheden toezichthouder:

- ❖ gelasten uitvoeren van een handeling of het staken van een gedraging
- ❖ voorlopige maatregelen te nemen in geval van een onmiddellijk risico op ernstige en onherstelbare schade.
- ❖ herstel actie
- ❖ administratieve boetes tot 5% van de omzet van een onderneming.

- rechtsmiddelen en bevoegdheden overeenkomstig nationaal recht

- naast bestuursrechtelijke handhaving, blijft civielrechtelijke handhaving mogelijk

Handhaving: bestuursrechtelijk en **civielrechtelijk**

Civielrechtelijke aansprakelijkheid (art 22)

het bedrijf **verwijtbaar** heeft gehandeld (“opzettelijk of uit onachtzaamheid gefaald”) bij het **voorkomen en beëindigen van impacts (art 7 en 8)**

EN

als gevolg van dit falen **schade** is ontstaan voor een **natural or legal person**

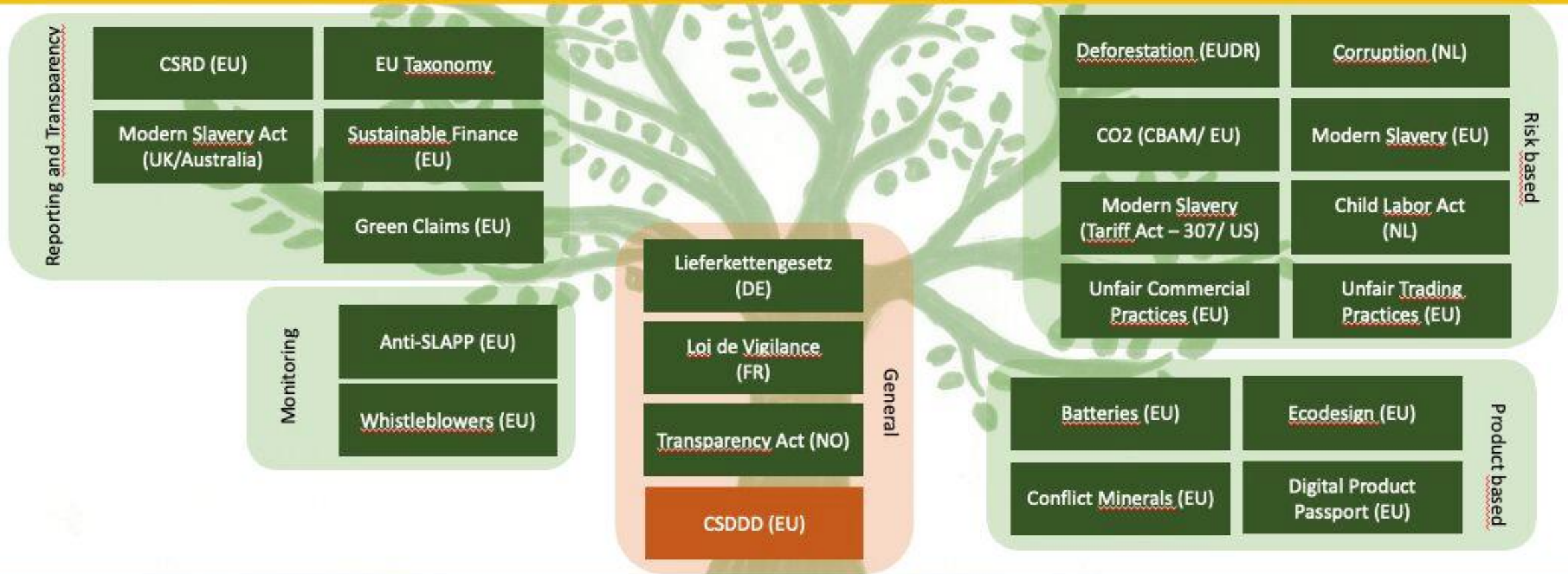
- ❖ bedrijf niet aansprakelijk: *only causing by business partner in chain of activities.*
- ❖ ingeval van *jointly causing*: bedrijven gezamenlijk en hoofdelijk aansprakelijk.
- ❖ dochters of andere partners in chain of activities kunnen daarnaast ook aansprakelijk worden gesteld.
- ❖ ook aansprakelijkheid in geval van branche- of multi-stakeholderinitiatieven, verificatie door derden of contractuele clauses.

- ❖ benadeelden kunnen worden vertegenwoordigd door vakbonden of maatschappelijke organisaties (**indien nationaal recht daarin voorziet**).
- ❖ recht om compensatie te vorderen
- ❖ verbodsmaatregelen, waaronder kort geding
- ❖ procedurekosten voor benadeelden niet buitensporig hoog
- ❖ bewijslastverlichting benadeelden
- ❖ verjaringstermijn 5 jaar
- ❖ ‘*overriding mandatory provision*’ indien toepasselijk recht niet recht van lidstaat is
- ❖ onrechtmatige daadsysteem van lidstaten niet doorkruist voor situaties die niet onder CSDDD vallen of stricter liability

NB Art 15 (Klimaatplan) valt niet onder art 22 (civiele aansprakelijkheid).

The OECD guidelines: foundation and starting point for complying with sustainability legislation

Sustainable Development Goals (SDGs)

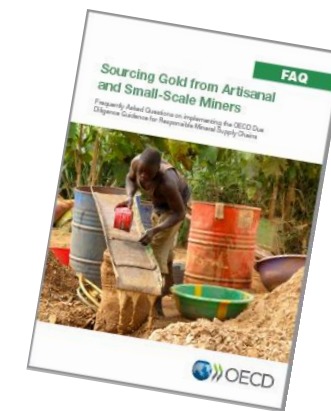
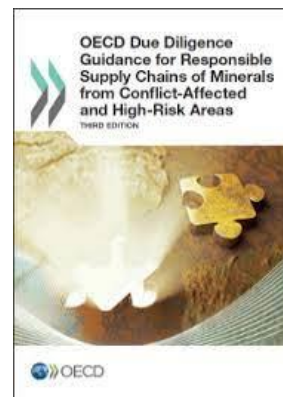

OECD Guidelines for Multinational Enterprises

UNGPs Business and Human Rights

Implementatie van OESO-richtlijnen = basis voor voldoen aan duurzaamheidswetgeving wereldwijd

<https://mneguidelines.oecd.org/sectors/>

Duurzaam pleidooi

Hoe kan jij het recht inzetten om mens, dier, milieu & klimaat te beschermen?